

Sygn. akt I Ns 957/12

POSTANOWIENIE

Dnia 07 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Bogusław Glinka

Protokolant: Beata Olewińska

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 roku na rozprawie

sprawy z wniosku **B. D.**

przy udziale **M. D.**

o podział majątku wspólnego

p o s t a n a w i a:

1/ ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni **B. D.** i uczestnika postępowania **M. D.** wchodzi następujące ruchomości:

a) łóżko dwuosobowe o wartości 300 zł,

b) kanapa narożna o wartości 350 zł

c) regał szklany na sprzęt TV o wartości 100 zł,

d) stół z sześcioma krzesłami o wartości 1000 zł,

e) lustro w kuchni o wartości 500 zł,

f) meble kuchenne wraz ze sprzętem agd firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, wysoki okap kuchenny) o wartości 12 000 zł,

g) szafka pod umywalkę o wartości 150 zł,

h) szafka pod umywalkę wc o wartości 50 zł,

i) dwa fotele o wartości 600 zł,

j) stolik o wartości 200 zł,

k) kanapa narożna o wartości 250 zł,

l) szafa wolnostojąca o wartości 100 zł,

ł) stół z czterema krzesłami o wartości 150 zł,

m) zlewozmywak i szafki o wartości 200 zł,

n) gazówka o wartości 50 zł,

- o) telewizor o wartości 50 zł,
- p) lodówka o wartości 50 zł,
- r) zabytkowa szafa o wartości 800 zł,
- s) zabytkowa bielizniarka o wartości 500 zł,
- t) zabytkowy stół i dwa krzesła o wartości 400 zł,
- u) przyczepa N. o wartości 2 000 zł,
- w) samochód S. (...) o wartości 18 000 zł,

to jest majątek o łącznej wartości 37 800 zł (trzydzieści siedem tysięcy osiemset złotych);

2/ dokonać podziału majątku opisanego w punkcie 1 postanowienia w ten sposób, że:

- wnioskodawczyni **B. D.** przyznać na wyłączną własność składniki wymienione w punkcie I podpunkt od k do t - o łącznej wartości 2 550 zł (dwa tysiące pięćset pięćdziesiąt złotych);

- uczestnikowi postępowania **M. D.** przyznać na wyłączną własność składniki wymienione w punkcie I podpunkt od a do j oraz podpunkt u i w - o łącznej wartości 35 250 zł (trzydzieści pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych);

3/ zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 16 350 zł (szesnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym opisanym w punkcie 1 postanowienia;

4/ orzec, że wnioskodawczyni i uczestnik postępowania ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie we własnym zakresie;

5/ nakazać uczestnikowi postępowania uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 3 872 zł tytułem połowy kosztów sądowych, od których wnioskodawczyni została zwolniona;

6/ nakazać ściągnąć z zasądzonych w punkcie 3 na rzecz wnioskodawczyni świadczenia kwotę 3 872 zł tytułem połowy kosztów sądowych, od których wnioskodawczyni została zwolniona.

Sygn. akt **INs 957/12**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. D. wniosła o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej między małżonkami B. D. i M. D., wskazując iż w skład majątku wspólnego wchodzi między innymi wierzytelność do I. D. o rozliczenie nakładów na nieruchomości położoną w B. przy ul. (...) w postaci wykonanego w latach 2007-2009 remontu ww. nieruchomości o wartości 200 000 zł, a także ruchomości o łącznej wartości 39.182 zł, następnie o dokonanie podziału wskazanego majątku przez przyznanie uczestnikowi postępowania M. D. wierzytelności i ruchomości o łącznej wartości 239.182 zł i zasądzenie na jej rzecz od uczestnika spłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym kwoty 119.591 zł.

Na rozprawie w dniu 01 lutego 2013 roku uczestnik postępowania M. D. zaprzeczył czynieniu nakładów na remont lokalu jego rodziców, zaś w odpowiedzi na wniosek wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi wierzytelność do A. i K. A. o rozliczenie nakładów na nieruchomości położoną przy ul. (...) w B., w postaci wykonania remontu ww. nieruchomości o wartości 100.000 zł.

W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2013 r. wnioskodawczyni przyznała istnienie wierzytelności wskazanej przez uczestnika, jednak wskazała na ich mniejszy zakres i oszacowała ich wartość na nie przekraczającą 10 000 zł.

Prawomocnym postanowieniem częściowym wydanym w niniejszej sprawie w dniu 9 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni B. D. i uczestnika postępowania M. D. wchodzi:

a/ ***wierzytelność wobec I. D. o rozliczenie nakładów na nieruchomość położoną przy ul. (...) w B.,***

b/ ***wierzytelność wobec A. A. i K. A. o rozliczenie nakładów na nieruchomość położoną przy ul. (...) w B.;***

oraz dokonał podziału majątku opisanego powyżej w ten sposób, że wnioskodawczyni B. D. oraz uczestnikowi M. D. przyznał udział w wymienionych prawach majątkowych po 1/2 części.

Orzeczenie kończące niniejszą sprawę wydane w dniu 7 lipca 2016 roku obejmowało zatem pozostałe składniki majątkowe wchodzące do majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania.

Wnioskodawczyni B. D. we wniosku głównym inicjującym przedmiotowe postępowanie wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego jej i uczestnika postępowania wchodzi przedmioty urządzenia domowego stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego położonego przy ulicy (...) w B. w postaci: łóżka dwuosobowego - o wartości 800 zł; kanapy narożnej - o wartości 1.500 zł; regału szklanego na sprzęt rtv - o wartości 850 zł; stołu z 6 krzesłami - o wartości 1.960 zł; lustra (w kuchni) - o wartości 1.000 zł; szafy wnękowej w sypialni na poddaszu - o wartości 2.000 zł; szafy wnękowej w sypialni na parterze - o wartości 5.500 zł; mebli kuchennych wraz ze sprzętem AGD firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, włoski okap kuchenny) - o wartości 24.000 zł; lustra do łazienki - o wartości 400 zł; lustra do WC - o wartości 200 zł; szafki pod urny walkę - o wartości 648 zł; szafki pod urny walkę WC - o wartości 324 zł - o łącznej wartości w/w przedmiotów w wysokości 39.182 zł.

Jednocześnie wnioskodawczyni wniosła o dokonanie podziału wskazanego majątku przez przyznanie uczestnikowi postępowania M. D. ruchomości o łącznej wartości 39.182 zł i zasądzenie na jej rzecz od uczestnika spłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym stanowiącym w/w ruchomości - kwoty 19.591 zł.

Na uzasadnienie wniosku wskazała, że strony są małżeństwem od dnia 18 czerwca 1983 roku i do dnia 20 kwietnia 2010 roku pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej, kiedy to zawarły umowę wyłączającą ustrój wspólności ustawowej. W latach 2007-2009 strony poczyniły nakłady na lokal mieszkalny przy ul. (...) w B., stanowiący własność matki uczestnika, w którym wówczas zamieszkiwały, polegające na kapitalnym remoncie pomieszczeń parteru, sypialni na poddaszu i kotłowni w piwnicy, jak również remoncie dachu, elewacji i wymianie stolarki okiennej i drzwiowej. Remont ten obejmował także wyposażenie wskazanego lokalu mieszkalnego ruchomości wymienione w petitum wniosku. Wskazywany przez siebie sposób podziału majątku wnioskodawczyni uzasadniała aktualną sytuacją majątkową, osobistą i rodzinną, w szczególności zamieszkiwaniem z rodzicami w ich mieszkaniu przy ul. (...) w B., swoją niezdolnością do pracy i utrzymywaniem się z zasiłku dla bezrobotnych. Natomiast uczestnik postępowania jest dobrze sytuowany, zamieszkuje w nieruchomości przy ul. (...) i korzysta ze wszystkich ruchomości wspólnych i jest w stanie spłacić wnioskodawczynię.

W piśmie procesowym z dnia 23 stycznia 2013 roku wnioskodawczyni B. D. wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi także samochód osobowy marki S. (...) o wartości 16.000 zł i o przyznanie tego składnika majątkowego na wyłączną własność uczestnika postępowania oraz o zasądzenie od niego na jej rzecz kwoty 8.000 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym związanych z istotnym przedmiotem majątkowym. Nadto wniosła o ustalenie na podstawie danych posiadanych przez Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w D., czy uczestnik był również właścicielem innych pojazdów mechanicznych.

Uczestnik postępowania M. D. na rozprawie w dniu 01 lutego 2013 roku wniósł o oddalenie wniosku w całości. Odnośnie ruchomości wskazanych przez wnioskodawczynię, jako mających wchodzić w skład ich majątku wspólnego oświadczył, że w 90% zostały zakupione bądź przez rodziców, bądź z pieniędzy pochodzących od rodziców. Zaznaczył, że jego rodzice dokonywali zakupów na przestrzeni wielu lat, często z własnych oszczędności nie biorąc na to rachunków. Podniósł, że jedyny majątek wspólny, jaki posiadał z wnioskodawczynią to ten majątek, który zachowała żona w momencie, kiedy „wyrzuciła” go z domu. Dodał, że w czasie wspólnego zamieszkiwania dokonał remontu mieszkania wydzielonego z mieszkania teściów. Nie zabrał z niego nic, poza rzeczami osobistymi. Samochód natomiast przepisał na żonę.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania M. D. wniósł, o ustalenie, iż w skład majątku wspólnego jego i wnioskodawczyni wchodziły następujące przedmioty urządzenia domowego stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...) w postaci: kanapy narożnej - o wartości 1.500 zł; szafy wolnostojącej - o wartości 1.000 zł; stołu z 4 krzesłami - o wartości 600 zł; mebli kuchennych - o wartości 3.000 zł; zlewozmywaka i szafki - o wartości 500 zł; gazówki - o wartości 1.000 zł; telewizora - o wartości 600 zł; kotła gazowego c.o. - o wartości 2.000 zł; lodówki - o wartości 500 zł; grzejnika elektrycznego w łazience - o wartości 500 zł; brodzika i kabiny łazienkowej - o wartości 1.000 zł; zlewu z ceramiczną obudową - o wartości 500 zł; wyposażenia toalety (muszla, spłuczka, kocioł gazowy Junkers, zlew, bateria) o wartości 3.000 zł; kominka z płaszczem wodnym - o wartości 6.000 zł; zabytkowej szafy (przełom XIX i XX wieku) - o wartości 5.000 zł; zabytkowej bieliźniarki (przełom XIX i XX wieku) - o wartości 3.000 zł; zabytkowego stołu i czterech krzesel (przełom XIX i XX wieku) o wartości 2.000 z, a także samochód osobowy F. (...) o wartości 2.000 zł, o łącznej wartości w/w przedmiotów 33.700 zł i dokonanie podziału wskazanego majątku przez przyznanie wnioskodawczyni o łącznej wartości 18.850 zł.

Na uzasadnienie powyższego uczestnik postępowania wskazał, że w czasie trwania małżeństwa wraz z wnioskodawczynią dokonali dwukrotnie kapitalnego remontu zamieszkiwanego przez nich lokalu mieszkalnego o powierzchni 50 m² położonego w B. przy ul. (...) będącego własnością rodziców wnioskodawczyni, polegającego również na wyposażeniu tego lokalu mieszkalnego we wskazane ruchomości.

W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2013 roku wnioskodawczyni B. D. przyznała, iż w skład dorobku stron wchodzi następujące ruchomości stanowiące wyposażenie zajmowanego uprzednio przez strony, a obecnie przez nią, lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w B.: kanapa narożna - o wartości 150 zł; szafa wolnostojąca - o wartości 250 zł, stół z 4 krzesłami - o wartości 150 zł; meble kuchenne - o wartości 100 zł; zlewozmywak i szafka - o wartości 50 zł; gazówka - o wartości 100 zł; telewizor - o wartości 50 zł; lodówka - o wartości 50 zł.

Wnioskodawczyni zaprzeczyła zarazem, by do majątku stron należały - jako ruchomości - kocioł gazowy, grzejnik elektryczny w łazience, brodzik i kabina prysznicowa, zlew z ceramiczną obudową oraz wskazane przez uczestnika wyposażenie toalety, gdyż istotne przedmioty wobec połączenia ich z substancją lokalu w wyniku wskazanego wyżej remontu, stanowią elementy nakładów, o których mowa w pkt 1 odpowiedzi na wniosek. Podniosła także, że zabytkowe meble: szafa, bieliźniarka oraz stół i cztery krzesła stosownie do treści art. 33 pkt 2 kr. o. nie należą do dorobku stron, gdyż wnioskodawczyni otrzymała je w darowiźnie od cioci J. L. (szafa) oraz mamy K. A. (bieliźniarka i stół z krzesłami). Dodała, że analogicznie pojazd marki F. (...) o nr rej. (...), będąc przedmiotem dokonanej już po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej stron umowy darowizny z dnia 1 sierpnia 2010 roku, stanowi składnik jej majątku osobistego.

W piśmie procesowym z dnia 24 września 2014 roku uczestnik postępowania ponownie oświadczył, że wszystkie ruchomości wskazane we wniosku głównym przez wnioskodawczynię znajdujące się w lokalu przy ul. (...) zostały nabyte przez jego rodziców i nie wchodzi do majątku wspólnego. Niezależnie jednak od powyższego uczestnik wskazał, że wartość wskazanych przez wnioskodawczynię ruchomości jest znacznie zawyżona a ich ceny (wedle stanu na 20 kwietnia 2010 roku i wartości aktualnych) wynoszą odpowiednio: łóżko dwuosobowe - 150 zł, kanapa narożna - 200 zł, regał szklany na sprzęt RTV - 200 zł, stół z 6 krzesłami - 500 zł, lustra w kuchni - 150 zł, szafa wnękowa w sypialni na poddaszu - 400 zł, szafa wnękowa w sypialni na parterze - 800 zł, meble kuchenne wraz ze sprzętem AGD - 5.000 zł, lustra do łazienki - 50 zł, lustra do WC - 50 zł, szafki pod umywalkę - 80 zł, szafki pod umywalkę WC - 50 zł.

Jednocześnie, odnosząc się do polemiki wnioskodawczyni w zakresie ruchomości pozostawionych w lokalu na ul. (...), uczestnik (nie zgadzając się na wycenę podaną przez wnioskodawczynię) skorygował swoje stanowisko wskazując, iż wartości wskazanych przez siebie ruchomości (wedle zasad j.w.) wyglądają następująco: kanapa narożna - 800 zł, szafa wolnostojąca - 800 zł, stół z 4 krzesłami - 600 zł, meble kuchenne - 2.400 zł, zlewozmywak i szafka - 400 zł, gazówka - 500 zł, telewizor - 400 zł, kocioł gazowy - 1.800 zł

-lodówka-300 zł, grzejnik elektryczny w łazience - 400 zł, brodzik i kabina łazienkowa - 700 zł, zlew z ceramiczną obudową - 400 zł, wyposażenie toalety - 2.500 zł, kominek z płaszczem wodnym - 4.000 zł, zabytkowa szafa - 5.000 zł, zabytkowa bielizniarka - 3.000 zł, zabytkowy stół i cztery krzesła - 2.000 zł

W piśmie procesowym z dnia 8 października 2014 roku wnioskodawczyni podtrzymała zajmowane dotychczas stanowisko w sprawie w zakresie składników jej i uczestnika postępowania majątku wspólnego. Podniosła, że ruchomości znajdujące się w lokalu położonym przy ul. (...) w B. zostały nabyte w czasie trwania związku małżeńskiego a ich zakup został sfinansowany w całości z ich majątku wspólnego.

Na rozprawie w dniu 9 grudnia 2014 roku wnioskodawczyni B. D. rozszerzyła wniosek o objęciem jako składnika majątku wspólnego 2 foteli i stolika. Uczestnik postępowania zaś oświadczył, że składnikiem majątku jest także przyczepa (...) o wartości 600 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły związek małżeński w dniu 18 czerwca 1983 roku i pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej do dnia 20 kwietnia 2010 roku, kiedy to zawarły umowę wyłączającą ustrój wspólności majątkowej (niesporne).

Po zawarciu małżeństwa strony przez kilkanaście lat zamieszkiwały w mieszkaniu rodziców wnioskodawczyni A. i K. A. w B. przy ul. (...), w którym dokonały remontu zajmowanych pomieszczeń. W szczególności strony wykonały prace instalacyjne, hydrauliczne i c.o. (w tym obejmujące zamontowanie kotła gazowego c.o., grzejnika elektrycznego w łazience), przystosowały jedno z pomieszczeń na łazienkę, położyły okładziny ścienne i podłogowe oraz zamontowały kominek z płaszczem wodnym, finansując prowadzone prace remontowe z uzyskiwanych dochodów, stanowiących dorobek małżonków. W ten sposób strony z majątku dorobkowego poczyniły nakłady na majątek osób trzecich (częściowo niesporne).

Dowód: zeznania świadka J. S. (1),

zeznania świadka K. A.,

zeznania świadka J. P. (1),

przesłuchanie wnioskodawczyni B. D.,

przesłuchanie uczestnika postępowania M. D.,

Kocioł gazowy c.o., grzejnik elektryczny w łazience, brodzik i kabina łazienkowa, zlew z ceramiczną obudową, wyposażenie toalety i kominek z płaszczem wodnym stanowiące wyposażenie w/w lokalu mieszkalnego, nie stanowią odrębnych ruchomości, a są częściami składowymi innych rzeczy lub nieruchomości.

Dowód: opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości J. P. (2)

Poza dokonaniem w/w remontu małżonkowie dokonali także jego wyposażenia w niezbędne meble i sprzęt. W trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej zakupili kanapę narożną, szafę wolnostojącą, zlewozmywak i szafki (zestaw mebli kuchennych), gazówkę oraz telewizor. Stół z czterema krzesłami otrzymali od rodziców uczestnika postępowania, a lodówkę od jego siostry. Wnioskodawczyni B. D. otrzymała w darowiźnie od ciotki J. L. starą „zabytkową” szafa, natomiast od mamy K. A. – „zabytkową” bielizniarkę i stół z krzesłami. Darowane meble nie były

zabytkami, antykami ani dziełami sztuki. (...) te były użytkowane przez małżonków w ramach prowadzonego wspólnie gospodarstwa domowego.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczyni B. D.

zeznania świadka K. A.

Strony kilkakrotnie rozstawały się, uczestnik zamieszkiwał wówczas u swoich rodziców w B. przy ul. (...), na stałe zamieszkał tam od 2005 roku. W trakcie jego zamieszkiwania z rodzicami, a następnie także w czasie wspólnego zamieszkiwania strony z zamiarem wspólnego zamieszkiwania w tym lokalu poczyniły nakłady na jego remont w postaci finansowania zakupu materiałów budowlanych, opłacania firm i pracowników budowlanych. Remontem tym objęte zostały prace instalacyjne, kładzenie tynków wewnętrznych, okładziny ścienne i podłogowe, zabudowa mebli kuchennych, wymiana okien i in. Strony wspólnie uzgadniały niektóre prace, zaś uczestnik przeprowadzał wszystkie rozmowy z wykonawcami, płacił im oraz nabywał materiały m.in. na rachunek prowadzonej firmy pn. M., której siedzibą było mieszkanie rodziców uczestnika przy ul. (...). Część remontu, głównie w latach 1997-2002, finansowali rodzice uczestnika, jako właściciele nieruchomości, w tym dokonali zgłoszenia robót budowlanych właściwemu organowi, dokonywali m.in. remontu dachu i elewacji.

Dowód: zeznania świadka J. S. (2),

zeznania świadka K. A.,

zeznania świadka P. S.,

zeznania świadka K. Z.,

zeznania świadka B. Ż.,

częściowo zeznania świadka I. D.,

faktury Vat dla firmy (...) k. 96-141, 161-177, 180-209,

Małżonkowie D. wyposażyli także w/w lokal mieszkalny w niezbędne meble i sprzęt. Zakupili łóżko dwuosobowe, kanapę narożną, regał szklany na sprzęt TV, stół z sześcioma krzesłami, lustro w kuchni, szafę pod umywalkę, szafkę pod umywalkę wc, dwa fotele oraz stolik. Zamówili także do wykonania na wymiar według własnej aranżacji meble kuchenne, które zostały wyposażone w sprzęt agd firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, wysoki okap kuchenny). Zabudowa kuchni w/w lokalu mieszkalnego nie stanowi stałej zabudowy. Nie została ona powiązana ze strukturą ścian pomieszczenia i można ją zdemontować bez uszczerbku dla tej struktury.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczyni B. D.

opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości J. P. (2)

Małżonkowie sfinansowali również wykonanie w w/w lokalu mieszkalnym szafy wnękowej w sypialni na poddaszu, szafy wnękowej w sypialni na parterze, a także zakupili lustra do łazienki i lustra do w.c. oraz dwa piece. Szafy wnękowe w sypialni na parterze i na poddaszu zostały obudowane, a lustra są wpasowane, zlicowane w glazurę ścian łazienki i wc i klejone do ściany; piece – dwa w lokalu przy ul. (...) - stanowią element instalacji ogrzewania lokalu. Sposób montażu tych przedmiotów, połączenie z elementami konstrukcji lokalu (ściany, sieci) lub spełniana funkcja, wykluczają możliwość „odłączenia” tych rzeczy bez spowodowania ich uszczerbku, uszkodzenia ich samych lub elementów lokalu lub instalacji.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczyni B. D.

opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości J. P. (2)

W trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej wnioskodawczyni i uczestnik postępowania nabyli także samochód osobowy marki S. (...), który M. D. wykorzystywał przy w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Na dzień ustania wspólności majątkowej samochód ten był w posiadaniu uczestnika postępowania. Pojazd ten był trzykrotnie powypadkowy. Ostatnia szkoda miała miejsce w dniu 09 kwietnia 2010 roku. W ramach prowadzonego postępowania likwidacyjnego wysokość szkody ubezpieczyciel wyliczył na kwotę 4.595,19 zł i wypłacił uczestnikowi postępowania odszkodowanie w takiej kwocie. Uczestnik postępowania w dniu 30 czerwca 2011 roku sprzedał przedmiotowy samochód za kwotę 18.000 zł.

Dowód: przesłuchanie uczestnika postępowania M. D.

dobrowolna umowa kupna – sprzedaży samochodu z dnia 30 czerwca 2011 roku

pismo (...) S.A. V. (...) z dnia 29 marca 2016 roku

W dniu 23 sierpnia 2008 roku małżonkowie D. zakupili przyczepę (...) o modelu (...) i numerze VIN (...) (niesporne).

Na chwilę ustania wspólności majątkowej małżeńskiej cena wartości wchodzących w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania ruchomości wynosiła 37.800 zł, a wartość poszczególnych przedmiotów kształtowała się w następujący sposób:

- łóżko dwuosobowe o wartości 300 zł,
- kanapa narożna o wartości 350 zł
- regał szklany na sprzęt TV o wartości 100 zł,
- stół z sześcioma krzesłami o wartości 1000 zł,
- lustro w kuchni o wartości 500 zł,
- meble kuchenne wraz ze sprzętem agd firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, wysoki okap kuchenny) o wartości 12 000 zł,
- szafka pod umywalkę o wartości 150 zł,
- szafka pod umywalkę wc o wartości 50 zł,
- dwa fotele o wartości 600 zł,
- stolik o wartości 200 zł,
- kanapa narożna o wartości 250 zł,
- szafa wolnostojąca o wartości 100 zł,
- stół z czterema krzesłami o wartości 150 zł,
- zlewozmywak i szafki o wartości 200 zł,
- gazówka o wartości 50 zł,
- telewizor o wartości 50 zł,

- lodówka o wartości 50 zł,
- zabytkowa szafa o wartości 800 zł,
- zabytkowa bielizniarka o wartości 500 zł,
- zabytkowy stół i dwa krzesła o wartości 400 zł,
- przyczepa N. o wartości 2 000 zł,
- samochód S. (...) o wartości 18 000 zł,

Dowód: opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości J. P. (2) oraz opinii uzupełniającej do tej opinii,

umowa kupna – sprzedaży samochodu z dnia 30 czerwca 2011 roku

Wnioskodawczyni B. D. zamieszkuje wraz z rodzicami w lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w B.. Uczestnik postępowania zaś zajmuje lokal mieszkalny położony w B. przy ul. (...) (niesporne).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 31 § 1 k.r.i.o. z chwilą zawarcia małżeństwa między małżonkami z mocy ustawy powstaje wspólność majątkowa (wspólność ustawowa), obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością majątkową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Przy czym składniki majątku, które pomimo trwania małżeństwa i wspólności ustawowej zalicza się natomiast do majątku osobistego każdego z małżonków, zostały szczegółowo wskazane w treści art. 33 k.r.i.o., który to przepis zawiera zamknięty i wyczerpujący katalog. Takie brzmienie przepisu pozwala przyjąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że przedmioty nabyte w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej zostały nabyte na rzecz małżeńskiej wspólności majątkowej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2003 roku, sygn. akt IV CKN 1721/00). Oznacza to, że do czasu przeprowadzenia dowodu przeciwnego wszystkie przedmioty majątkowe nabyte przez małżonków w czasie trwania małżeństwa uważane są za składnik majątku wspólnego.

Ustawowa wspólność majątkowa ustaje najczęściej na skutek prawomocnie orzeczonego rozwodu, ale jeszcze w trakcie małżeństwa, małżonkowie mogą modyfikować w drodze umowy notarialnej łączące je stosunki majątkowe. Zgodnie z treścią art. 47 § 1 k.r.i.o. małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków.

Zgodnie z art. 46 k.r.i.o. od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku (art. 1035-1046 k.c.). Podobnie z treści art. 567 § 3 k.p.c. wynika, że do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku (art. 680-689 k.p.c.). Od chwili ustania wspólności ustawowej każdy z małżonków może domagać się dokonania podziału majątku wspólnego lub dokonać takiego podziału w drodze umowy (art. 1037 k.c. w zw. z art. 46 k.r.i.o.). Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 684 k.p.c. (odpowiednio stosowanym na podstawie art. 567 § 3 k.p.c.) w sprawie o podział majątku wspólnego sąd z urzędu ustala skład i wartości majątku wspólnego byłych małżonków (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2002 roku, sygn. akt V CZ 129/02, niepubl. – LEX nr 1163306), przy czym sąd ustala skład majątku wspólnego według stanu z chwili ustania wspólności małżeńskiej, zaś jego wartość według cen z chwili dokonywania podziału (zob. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego [pkt III] z dnia 15 grudnia 1969 roku, sygn. akt III CZP 12/69, publ. OSNCP 1970/3/39 – LEX nr 970 i uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 roku, sygn. akt III CZP 58/74, publ. OSNCP 1975/6/90 – LEX nr 1801). Jednocześnie w myśl art. 567 § 1 k.p.c. w

postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Zasadą jest, że podziałem majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, który jest dokonywany w postępowaniu sądowym, powinien być objęty cały majątek (art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.i.o.). Jednocześnie w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że przy podziale majątku wspólnego z reguły bierze się pod uwagę wyłącznie aktywa majątku, natomiast nie uwzględnia pasywów obciążających ten majątek (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1958 roku, sygn. akt I CR 547/58, publ. OSNCK 1959/2/59, z dnia 9 września 1976 roku, sygn. akt III CRN 83/76, publ. OSPiKA 1977/9/157, z dnia 21 stycznia 2010 roku, sygn. akt I CSK 205/09 – LEX nr 560500). Rozliczeniu podlega bowiem całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności ustawowej, natomiast podziałowi podlega stan czynny masy majątkowej w chwili dokonywania podziału (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1989 roku, sygn. akt III CZP 52/89, publ. OSNC 1990/4-5/60 – LEX nr 3541).

W odniesieniu do niniejszej sprawy małżeńska majątkowa wspólność ustawowa pomiędzy małżonkami trwała w okresie od dnia 18 czerwca 1983 roku (zawarcia małżeństwa) do dnia 20 kwietnia 2010 roku (ustanowienia rozdzielczości majątkowej małżeńskiej), czyli przez okres niemal 27 lat. Z chwilą zawarcia wskazanej umowy majątkowej małżeńskiej, majątek wspólny wnioskodawczyni i uczestnika postępowania przestał istnieć i – wobec odmiennego nieuregulowania przez same strony – uległ przekształceniu we wspólność, w której udziały małżonków są równe (por. art. 43 § 1 i art. 50¹ k.r.i.o.). Skoro natomiast strony nie dokonały dotychczas (np. w umowie wprowadzającej ustrój rozdzielczości majątkowej) podziału majątku, podlegają one podziałowi w sądowym podziale majątku wspólnego. Przy tym żadna ze stron nie wносиła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że w trakcie trwania małżeństwa do czasu ustanowienia rozdzielczości majątkowej, wnioskodawczyni i uczestnik postępowania przez kilkanaście lat mieszkali w mieszkaniu rodziców wnioskodawczyni w którym dokonali remontu zajmowanych pomieszczeń, a który to remont obejmował także wyposażenie użytkowanego lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...). Oczywistym przy tym jest, że wszystkie ruchomości, które zostały zakupione lub nabyte przez małżonków w tym czasie, weszły do ich majątku wspólnego. Wśród tych ruchomości – jak wynikało z ustaleń Sądu – do składników majątku wspólnego należało zaliczyć: kanapę narożną, szafę wolnostojącą, stół z czterema krzesłami, zlewozmywak i szafki, gazówkę, telewizor, lodówkę, zabytkową szafę, zabytkową bielizniarkę oraz zabytkowy stół z czterema krzesłami. Większość z tych ruchomości została zgodnie wskazana przez strony jako ich majątek wspólny, natomiast ich obecność w lokalu została potwierdzona w trakcie oględzin mieszkania dokonanych przez biegłego sądowego w ramach zleconej opinii. Spór powstał co do zabytkowej szafy, zabytkowej bielizniarki oraz zabytkowego stołu z czterema krzesłami, które według wnioskodawczyni – jako otrzymane przez nią w darowiznie, stanowią jej majątek odrębny. Fakt samego nabycia przez strony tych składników majątkowych w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej nie był przez strony w ogóle kwestionowany. Sporny natomiast pozostał sposób ich nabycia, albowiem wnioskodawczyni wskazywała na ich darowiznę, a uczestnik postępowania na ich zakup od członków rodziny byłej żony (tj. matki i ciotki). Okoliczność dokonania zakupu tych ruchomości nie został przez uczestnika postępowania M. D. w żaden sposób wykazana, tym samym jego twierdzenia w tym zakresie należało uznać za gołosłowne. Twierdzenia wnioskodawczyni zostały natomiast potwierdzone przez świadka K. A., czyli darczyńcę. Wyraźnego jednakże podkreślenia wymaga, że ustalenie faktu darowizny omawianych ruchomości na rzecz B. D., nie powoduje jednakże automatyzmu w uznaniu, iż darowane przedmioty stanowią jej odrębny majątek. Zgodnie bowiem z treścią art. 34 k.r.i.o. przedmioty majątkowe nabyte m.in. w drodze darowizny wchodzi do majątku wspólnego, jeżeli spełnione są łącznie dwie przesłanki, to znaczy stanowią przedmioty zwykłego urządzenia domowego oraz służą do użytku obojga małżonków, chyba że darczyńca inaczej postanowił. W niniejszej sprawie nie udowodniono, by wolą darczyńców wskazanych mebli była ich darowizna wyłącznie na rzecz B. D., stąd też przyjęć należało brak takiego zastrzeżenia. Uwzględniając natomiast okoliczności przedmiotowego stanu faktycznego należało uznać, że zarówno „zabytkowa” szafa, bielizniarka jak i stół z czterema krzesłami, stanowiły przedmioty urządzenia domowego stron. Stanowiły one bowiem wyposażenie zajmowanego przez strony lokalu mieszkalnego i były przez nich obojga użytkowane w ich wspólnym gospodarstwie domowy. Przy tym w ocenie Sądu nie stanowią one

zabytków (w potocznym określeniu antyków) czy dzieł sztuki, które należałoby uznać za przedmioty niestanowiące przeciętnego wyposażenia, a zatem przedmioty, których nie można byłoby uznać za przedmioty zwykłego urządzenia domowego. Takiego bowiem charakteru nie nadaje im sam fakt pochodzenia z zeszłego stulecia. Wedle definicji zawartej w ustawie o z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek ruchomy to dzieło człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, którego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Oznacza to, iż nie każdy "dawny" przedmiot jest zabytkiem, ale taki, który posiada pewną wartość dla kultury i sztuki. Odnośnie przedmiotowych mebli nie wykazano, że mają one wartość zabytkową podlegającą ochronie, a także że w ogóle są „zabytkiem” w rozumieniu wskazanej ustawy. Nie zostały one wpisane do rejestru zabytków przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Poza samym określeniem ich przez wnioskodawczynię jako „zabytkowe” nie wykazano, by w ogóle meble te miały przymiot „zabytkowości”. Nie zostało to także potwierdzone w sporządzonej na zlecenie Sądu opinii biegłego rzeczoznawcy, który nie określił wprost by stanowiły one zabytek. Miano „zabytkowego” przedmiotu wyklucza także wycena dokonana przez biegłego, która daleka jest od cen zabytku (antyku). Zwrócić jednocześnie należy uwagę na okoliczność, iż na przełomie XIX i XX wieku czy też w okresie przedwojennym większość mebli stylizowana była jedynie na meble pochodzące z innych epok, które były powszechnie dostępne, nie stanowiły jednakże one większej wartości materialnej.

Z tego też względu należało ustalić, że opisane ruchomości stanowiły przedmiot majątku wspólnego stron.

Wnioskodawczyni B. D. we wniosku głównym oraz w toku sprawy wniosła o zaliczenie w skład majątku wspólnego ruchomości w postaci: łóżka dwuosobowego, kanapy narożnej, regału szklanego na sprzęt TV, stołu z sześcioma krzesłami, lustra w kuchni, mebli kuchennych wraz ze sprzętem AGD firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, wysoki okap kuchenny), szafki pod umywalkę, szafki pod umywalkę WC, dwóch foteli oraz stolika, jako przedmiotów urządzenia domowego stanowiącego wyposażenie zajmowanego przez nich lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...). W tym miejscu zasadne jest wskazanie, że pomimo ustalenia, że zabudowa kuchni w/w lokalu mieszkalnego została wykonana według indywidualnej aranżacji nie stanowi on stałej zabudowy. Nie została ona bowiem powiązana ze strukturą ścian pomieszczenia i można ją zdemontować bez uszczerbku dla tej struktury. Stanowi zatem odrębną ruchomość stanowiącą składnik majątku.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że powyższe ruchomości powinny zostać zaliczone w skład majątku wspólnego małżonków, albowiem wszystkie te rzeczy zostały nabyte przez strony w trakcie trwania ich wspólności majątkowej małżeńskiej. Uczestnik postępowania zamieszkiwał w lokalu mieszkalnym wyodrębnionym we wskazanej nieruchomości przez swoich rodziców na stałe od 2005 roku. Przez pewien okres czasu wnioskodawczyni także w zamieszkiwała w tym lokalu. W trakcie zamieszkiwania M. D. z rodzicami, a następnie także w czasie wspólnego zamieszkiwania strony z zamiarem wspólnego zamieszkiwania w tym lokalu, wnioskodawczyni i uczestnik postępowania wykonali remont lokalu, który również obejmowała wyposażenie mieszkania w przedmioty użytku codziennego. Twierdzenia uczestnika postępowania M. D. odnośnie zakupu wskazanych ruchomości na swoją własność przez jego rodziców nie zostały w toku całego postępowania potwierdzone jakimkolwiek miarodajnym dowodem. Należy w tym miejscu podkreślić, że uczestnik postępowania nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów zakupu, które potwierdzałyby prawo własności do tych ruchomości osób trzecich.

Zeznania świadka I. D., matki uczestnika postępowania, budzą natomiast duże wątpliwości. Świadek ta nie potrafiła wskazać w sposób logiczny przedmiotów, które miały stanowić jej własności ani wyjaśnić okoliczności zakupu poszczególnych ruchomości oraz sposobu i źródła ich finansowania. W ocenie Sądu zasłanianie się przez tego świadka niepamięcią spowodowaną śmiercią męża jest podyktowane tylko i wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania. Również zeznania świadka I. J., siostry uczestnika postępowania, są niewystarczające dla uznania powyższego za zgodne z rzeczywistością. Świadek ta bowiem, nie posiada wiedzy istotnej dla ustalenia składników majątku wspólnego stron, a jej twierdzenia o wspomaganium finansowym rodziców i posiadaniu przez nich oszczędności nie przesądzają o ustaleniu, że sfinansowali oni zakup wszystkich wskazanych powyżej ruchomości. W ocenie Sądu za taką oceną przemawiają również zasady doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Mało bowiem prawdopodobne

pozostaje, by rodzice dorosłych dzieci, samodzielnych finansowo, urządziło ich mieszkania. A jak ustalono przy wydawaniu postanowienia częściowego w niniejszej sprawie większość kosztów remontu przeprowadzonego w lokalu mieszkalnym położonym w B. przy ul. (...) (to jest nakładów poczynionych na tą nieruchomość) ponieśli uczestnik postępowania i wnioskodawczyni.

Tym samym Sąd nie dał wiary zeznaniom uczestnika postępowania oraz świadka I. D., że część z tych spornych rzeczy została zakupiona przez nią i nie stanowi majątku wspólnego stron. Z tych też względów Sąd uznał, że wszystkie wskazane powyżej ruchomości wchodzi do ich majątku wspólnego podlegającego podziałowi.

Poza powyższym majątkiem ruchomym, w trakcie trwania małżeńskiej majątkowej wspólności ustawowej został zakupiony samochód osobowy marki S. (...) oraz przyczepa N., które niewątpliwie również weszły w skład majątku wspólnego małżonków (bezsporne pomiędzy stronami).

Sąd natomiast nie przychylił się do stanowiska wnioskodawczyni, co do przynależności do majątku wspólnego takich przedmiotów jak: szafa wnękowa w sypialni na poddaszu, szafa wnękowa w sypialni na parterze, lustra do łazienki i lustra do wc stanowiących przedmioty urządzenia domowego i znajdujących się na wyposażeniu lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...) oraz stanowiska uczestnika postępowania, co do przynależności do majątku dorobkowego stron kotła gazowego c.o., grzejnika elektrycznego w łazience, brodzika i kabiny łazienkowej, zlewu z ceramiczną obudową, wyposażenia toalety i kominka z płaszczem wodnym stanowiących wyposażenie lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...), albowiem nie stanowią one odrębnych ruchomości, a są częściami składowymi innych rzeczy lub nieruchomości. Jak ustalono m.in. w oparciu o oględziny dokonane przez biegłego sądowego z zakresu wyceny ruchomości szafy wnękowe w sypialni na parterze i na poddaszu zostały obudowane; lustra są wpasowane, zlicowane w glazurę ścian łazienki i wc i klejone do ściany; piec – dwa w lokalu przy ul. (...) i jeden w lokalu przy ul. (...) (także niewykończony kominiek) stanowią element instalacji ogrzewania lokali; kabina natryskowa z brodzikiem – kabina to tylko wpasowana sztywna ścianka i drzwi przesuwne (na wymiar), a brodzik obudowany glazurą; grzejnik elektryczny został wpięty do instalacji c.o. etażowego lokalu; podobnie wyposażenie toalet (np. muszla, spłuczka, baterie) stanowią część instalacji wodno-kanalizacyjnej. Sposób montażu tych przedmiotów, połączenie z elementami konstrukcji lokalu (ściany, sieci) lub spełniana funkcja, wykluczają możliwość „odłączenia” tych rzeczy bez spowodowania ich uszczerbku, uszkodzenia ich samych lub elementów lokalu lub instalacji. W związku powyższym należało uznać je jako nakłady poczynione na nieruchomości stanowiące własność osób trzech (to jest rodziców stron) i podlegające rozliczeniu w ramach przyznanych wnioskodawczyni i uczestnikowi postępowaniu postanowieniem częściowym wydanym w sprawie wierzytelności.

Uczestnik postępowania wniósł o zaliczenie w skład majątku wspólnego dodatkowo samochodu marki F. (...) o nr rej. (...). Z ustaleń Sądu poczynionych w niniejszej sprawie w oparciu o twierdzenia uczestniczki postępowania oraz zapisy umowy darowizny tego pojazdu, jasno wynika, że pojazd ten nie wchodzi w skład majątku wspólnego stron, albowiem został on nabyty przez B. D. w drodze darowizny w dniu 01 sierpnia 2011 roku, a zatem już po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej stron. Samochód ten stanowi więc składnik majątku osobistego wnioskodawczyni.

Reasumując – poza powyżej wskazanymi przedmiotami nie stwierdzono w toku niniejszego postępowania, aby jakies jeszcze inne składniki majątkowe wchodziły do majątku wspólnego małżonków D..

Dokonując wyceny składników majątku wspólnego Sąd miał na względzie, że stosownie do treści art. 684 k.p.c. (który ma odpowiednie zastosowanie do postępowania o podział majątku wspólnego poprzez art. 567 § 3 k.p.c.) skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy. Nie budziło przy tym wątpliwości, że w przypadku, gdy przyczyną ustania wspólności majątkowej jest umowne ustanowienie rozdzielczości majątkowej, datą ustania tej wspólności jest dzień zawarcia takiej umowy między małżonkami. Przenosząc powyższe zasady na grunt niniejszej sprawy w celu ustalenia wartości składników majątku objętych niniejszym postępowaniem Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu specjalności, które były adekwatne do wyceny ustalonych w sprawie składników, tj. z zakresu: budownictwa (na okoliczność ustalenia wartości nakładów

poczynionych przez strony na nieruchomości osób trzecich) oraz wyceny ruchomości. W związku z tym na podstawie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i ruchomości – rzeczoznawcy majątkowego J. P. (2) Sąd ustalił wartość ruchomości stanowiących wyposażenie lokali mieszkalnych położonych przy ul. (...) w B. a wymienionych w pkt 1 ppkt a-t sentencji postanowienia, o łącznej wysokości 17.800 zł. Również wartość przyczepy N. została ustalona w oparciu o wycenę w/w biegłego z zakresu wyceny ruchomości, jednakże zawartą w opinii uzupełniającej z dnia 18 stycznia 2016 roku, gdyż wartość wskazana w tej opinii odzwierciedla wartość przyczepy o modelu i numerze rzeczywiście wchodzącego w skład majątku wspólnego małżeństwa D.. W opinii głównej biegły oszacował wartość przyczepy w odniesieniu do danych podanych przez uczestnika postępowania (tj. nieprawidłowy model przyczepki – „N. B750”). Zgodnie zaś z fakturą VAT dokumentującą zakup przyczepki wynika, iż nabyta w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej przyczepa miała symbol (...), a zatem wartość takiej przyczepy należało ustalić. Z kolei wartość samochodu marki S. (...) Sąd ustalił w oparciu o cenę, za jaką samochód ten został sprzedany przez uczestnika postępowania, a wynikającą z umowy jego sprzedaży. Co prawda biegły poddał wycenie na zlecenie ten składnik majątku dorobkowego stron, jednakże w ocenie Sądu, wartość jego powinna zostać ustalona w oparciu o rzeczywistą kwotę za jaką został samochód sprzedany, a nie wyliczoną szacunkowo przez biegłego. Sąd bowiem zwrócił uwagę na fakt, iż przy wycenie biegły dokonała szacunkowej wyceny przy uwzględnieniu stanu tego pojazdu wskazanego przez uczestnika postępowania (wobec jego sprzedaży brak możliwości oględzin) na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej oraz danych wynikających z postępowania likwidującego szkodę w tym pojeździe. Dane wskazane przez M. D. były ogólnikowe, a jego oświadczenie w tym zakresie nie zostało poparte żadnymi dowodami. W świetle doświadczenia życiowego nie ulega przy tym wątpliwości, iż wycena szkody dokonywana przez ubezpieczyciela w ramach postępowania likwidacyjnego jest dokonywana w sposób korzystny dla ubezpieczyciela. Jak wskazał przy tym sam biegły w opinii uzupełniającej z dnia 10 czerwca 2016 roku „najkorzystniejsze dla ubezpieczyciela było wypłacenie ustalonej kwoty bezpośrednio poszkodowanemu (...) w przypadku skorzystania przez poszkodowanego z (...) koszt usunięcia uszkodzeń byłby większy dla ubezpieczyciela”. Stąd też Sąd, w związku z ostateczną sprzedażą przedmiotowego pojazdu przez uczestnika postępowania (powypadkowego) za kwotę wyższą niż wynikająca z oszacowania (z uwzględnieniem wypłaconego odszkodowania), przyjął jako wartość tego samochodu na dzień 20 kwietnia 2010 roku kwotę 18.000 zł.

Powyższe dowody w ocenie Sąd zasługiwały na całkowite podzielenie jako w pełni wiarygodne i nie budzące żadnych zastrzeżeń w tym zakresie. Wszystkie z opinii sporządzonych przez biegłych w niniejszej sprawie zostały wykonane prawidłowo, rzetelnie i stosownie do zlecenia Sądu, zaś wnioski końcowe biegłych zostały przedstawione w sposób zrozumiały, jasny i logiczny. Biegły z zakresu wyceny ruchomości J. P. (2) kilkakrotnie ustosunkowywał się do zarzutów obu stron, co w ocenie Sądu pozwalało uznać postępowanie dowodowe w tej materii za wyczerpujące i zupełne. Umowa zaś sprzedaży samochodu marki S. (...) określająca kwotę sprzedaży nie została w żadne sposób zakwestionowana ani podważona.

Na tej podstawie Sąd ustalił, że łączna wartość składników majątku objętego niniejszą sprawą wynosiła 37.800 zł, a zatem równowartość każdego z udziałów przysługujących małżonkom w tym majątku w wysokości 1/2 części wyniosła 18.900 zł (o czym orzeczono w pkt I sentencji postanowienia).

Dokonując podziału majątku wspólnego małżonków Sąd miał przede wszystkim na uwadze treść art. 687 k.p.c. (odpowiednio stosowanym w podziale majątku wspólnego na podstawie art. 567 § 3 k.p.c.), z którego wynika, że sąd powinien przede wszystkim dążyć do zgodnego przeprowadzenia podziału tego majątku (stosując przy tym odpowiednio art. 622 k.p.c.), a dopiero w przypadku braku podstaw do wydania postanowienia działowego według zgodnego wniosku uczestników – przeprowadzić ten podział stosownie do art. 623 w zw. z art. 688 k.p.c.. Podobnie w kontekście przepisów art. 211 i 212 k.c. (dotyczących zniesienia współwłasności) Sąd związany jest w pierwszej kolejności zgodnym żądaniem stron dokonania podziału majątku wspólnego przez jego fizyczny podział polegający na przyznaniu współwłaścicielom określonych przedmiotów wchodzących w jego skład, a dopiero w razie braku zgodnego wniosku, o sposobie podziału majątku decyduje z urzędu sąd. Przy czym w myśl art. 212 § 1 k.c. jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne.

Dokonując podziału majątku wspólnego B. D. i M. D. Sąd w pierwszej kolejności wziął pod uwagę generalnie zgodne stanowiska stron w tym zakresie, aby nastąpił on – co do zgłaszanych przez nich składników majątkowych - poprzez podział w naturze oraz przyznanie na ich rzecz przedmiotów, które obecnie znajdowały się w ich posiadaniu. Ponadto stosownie do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1999 roku (sygn. akt I CKN 1123/97 – LEX nr 583706) w sprawie o podział majątku wspólnego, sąd powinien pamiętać, że przy rozstrzygnięciu o sposobie podziału tego majątku mają istotne znaczenie okoliczności istniejące w chwili podziału tego majątku, a nie w chwili ustania wspólności ustawowej. Dlatego też ocena co do tego, jaki sposób podziału najlepiej odpowiada usprawiedliwionym interesom każdego z małżonków, wymaga rozważenia sytuacji osobistej, majątkowej i rodzinnej małżonków, istniejącej w chwili dokonywania podziału.

Uwzględniając powyższe oraz zgłoszone w toku sprawy stanowiska stron Sąd finalnie przyznał na rzecz wnioskodawczyni B. D. składniki majątku wspólnego w postaci: kanapy narożnej o wartości 250 zł, szafy wolnostojącej o wartości 100 zł, stołu z czterema krzesłami o wartości 150 zł, zlewozmywaka i szafki o wartości 200 zł, gazówki o wartości 50 zł, telewizora o wartości 50 zł, lodówki o wartości 50 zł, zabytkowej szafy o wartości 800 zł, zabytkowej bieliźniarki o wartości 500 zł i zabytkowego stołu i dwóch krzeseł o wartości 400 zł, czyli ruchomości znajdujących się w jej posiadaniu (które zostały szczegółowo opisane w pkt 1 ppkt od k do t sentencji postanowienia). W tym stanie rzeczy łączna wartość składników majątku przyznanych w naturze wnioskodawczyni wyniosła 2.550 zł.

Jednocześnie na rzecz uczestnika postępowania M. D. Sąd przyznał składniki majątku wspólnego w postaci: przyczepy N. o wartości 2 000 zł i samochodu S. (...) o wartości 18 000 zł oraz ruchomości znajdujących się we wnętrzu lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w B. i stanowiące od kilku lat jego wyposażenie, to jest: łóżko dwuosobowe o wartości 300 zł, kanapa narożna o wartości 350 zł; regał szklany na sprzęt TV o wartości 100 zł, stół z sześcioma krzesłami o wartości 1000 zł, lustro w kuchni o wartości 500 zł, meble kuchenne wraz ze sprzętem agd firmy (...) (chłodziarko-zamrażarka, pralka, zmywarka, piekarnik z funkcją kuchenki mikrofalowej, ekspres do kawy, kuchenka z płytą indukcyjną, wysoki okap kuchenny) o wartości 12 000 zł, szafka pod umywalkę o wartości 150 zł, szafka pod umywalkę wc o wartości 50 zł, dwa fotele o wartości 600 zł i stolik o wartości 200 zł (które zostały szczegółowo opisane w pkt 1 ppkt od a do j oraz ppkt u i w sentencji postanowienia). W tym stanie rzeczy łączna wartość składników majątku przyznanych w naturze uczestnikowi postępowania wyniosła 35.250 zł.

Ponieważ wszystkie (poza samochodem marki S. (...)) z przedmiotów przyznanych wnioskodawczyni i uczestnikowi postępowania według ustaleń i założeń Sądu znajdowały się aktualnie w ich posiadaniu, z tego względu nie było potrzeby orzekania o wzajemnym obowiązku wydawania tych rzeczy.

Jednocześnie w konsekwencji zastosowanego fizycznego podziału majątku wspólnego udział wnioskodawczyni B. D. (w wysokości 1/2 części o równowartości 37.800 zł) nie został w pełni zaspokojony w naturze, a jedynie do kwoty 2.550 zł, zatem w związku z tym przysługiwała jej dodatkowo dopłata od uczestnika postępowania w kwocie 16.350 zł.

W tym miejscu należy odnieść się do wniosku dowodowego zgłoszonego na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 roku przez uczestnika postępowania, a który został oddalony postanowieniem z dnia 28 czerwca 2016 roku. Wniosek ten zmierzał w konsekwencji do rozliczenia w ramach niniejszego postępowania działowego składników majątkowych, które w przypadku uwzględnienia niewątpliwie miałyby wpływ na wysokość dopłaty należnej wnioskodawczyni. Z treści bowiem art. 45 § 1-3 k.r.i.o. wynika, że każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód, a także może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Małżonek nie może natomiast żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Przepisy zasady stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dług jednego z małżonków został zaspokojony z majątku wspólnego (§ 3). Podobna regulacja przewidziana jest w przypadku spraw dotyczących zniesienia współwłasności (odpowiednio stosowanych do podziału majątku wspólnego) art. 618 § 1 k.p.c. wynika, że w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy, do których zalicza się przede wszystkim roszczenia związane z korzystaniem z rzeczy wspólnej, pobieraniem z niej

pożytków i przychodów oraz dokonanych nakładów. Nie budzi przy wątpliwości, że współwłaściciele powinni czynić niezbędne nakłady na majątek wspólny, jak też pobierać z niego pożytki w częściach odpowiadających wysokości ich udziałów w tym majątku. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2009 roku (sygn. akt V CSK 485/08, publ. M.Prawn. 2009/14/747 – LEX nr 537040) w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga również o wzajemnych rozliczeniach byłych małżonków. Każdy z nich może korzystać ze zgromadzonych w okresie małżeństwa środków finansowych, jednak należy pamiętać, że rozliczeniu nie podlegają jedynie te, które zostały wydane na zaspokojenie usprawiedliwionych własnych potrzeb, do wykazania czego zobowiązana jest ta strona postępowania, która pieniądze zużyła. Bezspornym bowiem jest, że ciężar udowodnienia roszczeń przewidzianych w art. 45 k.r.i.o. obciąża tego małżonka, który domaga się ich rozliczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1997 roku, sygn. akt II CKN 395/97 – LEX nr 50532), albowiem z urzędu i bez względu na inicjatywę dowodową uczestników postępowania sąd ustala wyłącznie wartość nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 roku, sygn. akt III CZP 148/07, publ. OSNC 2009/2/23, Biul.SN 2008/2/10 – LEX nr 342333).

Zgłoszony w tym zakresie przez uczestnika postępowania wniosek podlegał oddaleniu jako spóźniony, albowiem w tym przypadku w postępowaniu o podział majątku wspólnego nie jest wyłączona prekluzja procesowa. Roszczenie uczestnika postępowania dotyczące rozliczenia spłaconych przez niego długów obciążających majątek wspólny, nie stanowi bowiem przedmiotu podziału w ramach postępowania o podział majątku wspólnego (w sprawach o podział majątku Sąd uwzględnia należące do niego aktywa a nie długi), nie może być zatem utożsamiane ze składnikiem majątku wspólnego, a zatem znajdują do niego zastosowanie ogólne sankcje dowodowe wynikające z art. 207 § 6 k.p.c. oraz art. 217 § 2 k.p.c. Dokonywanie w ramach postępowania działowego rozliczeń ma charakter fakultatywny. Strony zatem nie mogą „dawkować” dowodów i przedstawiać ich na kolejnych rozprawach, bądź w dowolnie wysyłanych pismach procesowych. Należycie pojmowane uprawnienie do przytaczania dowodów na poparcie swojego stanowiska, oznacza bowiem, że należy je powołać bez zbędnej zwłoki w momencie, gdy powstaje rzeczowa potrzeba ich powołania. Potrzeba tak nie powinna być jednakże utożsamiana z „tastyką” procesową „zaskakiwania” przeciwnika na każdym etapie postępowania, a z pojawieniem się obiektywnych okoliczności implikujących zgłoszenie dowodu, który wcześniej stronie nie był znany.

Biorąc pod uwagę stan sprawy, w której rozpoznane oraz przeprowadzone zostały wszystkie dowody uprzednio zgłoszone przez strony, termin zakreślania stronom zgłaszania wniosków, twierdzeń i dowodów, fakt reprezentowania uczestnika postępowania przez fachowego pełnomocnika, a nadto uwzględniając fakultatywność rozliczeń przez Sąd długów spłaconych przez jednego z małżonków po ustaniu wspólności, a przed dokonaniem podziału, bowiem te nie stanowią, jako pasywa, składników majątku wspólnego, zgłoszone przez uczestnika postępowania roszczenie oraz dowody je uzasadniające należało oddalić jako spóźnione.

Z treści art. 212 § 3 k.c. wynika, że jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia. W świetle powyższego Sąd biorąc pod uwagę uzasadnione interesy oby stron (tj. zobowiązanego do dopłaty, jak też uprawnionego) związane z podziałem ich majątku wspólnego, wysokość należnej wnioskodawczyni dopłaty oraz wartość majątku przyznanego uczestnikowi, jak też sytuację życiową wnioskodawcy i uczestniczki uznał, iż uczestnik postępowania jest w stanie uregulować wskazane świadczenie jednorazowo i nie zachodzi w związku z tym konieczność rozłożenia płatności zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni na rat. Jednocześnie Sąd uznał, iż brak jest przesłanek do odroczenia płatności tegoż świadczenia w związku z czym, będzie ono wymagalne z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd - na podstawie powołanych powyżej przepisów - dokonał podziału majątku wspólnego B. D. i M. D. i orzekł w tym przedmiocie, jak w pkt 1-3 sentencji postanowienia.

Orzeczenie o kosztach postępowania (punkt 4 postanowienia) znajduje oparcie w przepisie art. 520 § 1 k.p.c., według którego każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

O obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (punkt 5 i 6 postanowienia) Sąd orzekł w oparciu o przepisy art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w związku z art. 520 § 1 k.p.c., przyjmując że na koszty te składają się opłata sądowa od wniosku w kwocie 1 000 zł oraz wynagrodzenia biegłych w łącznej kwocie 6.744,05 zł, a więc łącznie w kwocie 7.744,05 zł. Stosownie bowiem do przepisu art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, a więc w tym przypadku przepisu art. 520 § 1 k.p.c. Mając zaś na uwadze, iż wnioskodawczyni została zwolniona od kosztów sądowych w całości, Sąd obciążył połowę tych kosztów uczestnika postępowania (pkt. 5 postanowienia).

Wedle zaś przepisu 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz: 1) strony, której czynność spowodowała ich powstanie, 2) strony zastąpionej przez kuratora lub 3) osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania. Z uwagi zaś na okoliczność, że zwolnienie wnioskodawczyni od kosztów sądowych miało charakter tymczasowy, Sąd w oparciu o wskazany przepis nakazał ściągnięcie z zasądzonego na jej rzecz świadczenia drugą połowę kosztów sądowych wygenerowanych w sprawie.